

Elfizetési árak:

Egész évre 10.— forint
Félévre 6.—
Negyedévre 2.50
Egy hónapra 1.—
Egyes más 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Főpiaz, a város-
háznál szemben.

Hirdetések:

Egy hasábol pető
soronkint 5 krajnár
számítotnak.

A kiegyezés.

Debreczen, január 12.

(—s) Hátunk megett tudván végre a disztelen obstrukciót, s törvényre emelkedvén a provizoriumi javaslat, a legközelebbi politikai kérdés az Ausztriával való kiegyezés kérdése.

Az utóbbi események e kérdés nyugodt és előnyös elintézésének esélyeit nagyban emelték.

A függetlenségi Kossuth-párt majdhogy el nem vérezvén az obstrukció alatt, mindenesetre kevesebb erélylyel és súlylyal fog okvetetlenkedni, mint tette volna anakelőtte, az Ugron-párt pedig vezérét vesztvén a szétzúllás útján van s szintén nem alkalmas hadviselésre.

A nemzeti pártot nem is mernők azzal sérteni, hogy feltételezzük róla miszerint a 67-es alap fenntartása és a haza elvitázhatlan javára ne szövetkeznek a kormányval különösen mivel máris angazsálva van ez irányban, a néppárt pedig bár nagyon is hajlandó volna a mostani kormány ellen harcolni, programja és különösen osztrák érzelmeinél fogva annyira hozzá van lánczolva a kiegyezési politikához, hogy az ellen semmiképpen semopponálhat.

Az Ausztriával való kiegyezés mireánk nézve csakis előnyös lehet, különben nem jön létre.

Erre nézve előre is biztosítékot nyujt maga a most megobstruált és elfogadott provizoriumi javaslat, melynek szelleme annyira kedvez nekünk, hogy arról Ausztriában, csak az irigység hangjain tudnak beszélni, — biztosítékot nyujtanak továbbá a két kormány között eddig létrejött megállapodások s biztosítékot nyujt főleg a kormány különösen pedig a kormányelnök személye, kinek igazi hazafisága s minden kétségen felül álló magyar érzelmei már eddig is annyi sikert szereztek a magyar nemzeti iránynak s ki a kiegyezés megkötésénél is hü és okos öre lesz az ország gazdasági és erkölcsi érdekeinek s mint a bibliai szolgálomások megőrzi a rábizott talentumokat, de azokat gyarapítani is fogja.

Az Ausztriával való kiegyezés megkötése tehát, olyan jó kezében van letéve, hogy teljes megnyugvással nézhetünk eléje, mert az meg fogja nekünk adni mindazt az előnyt a mit józanul remélni lehet s nem fog ránk rónni semmi olyan kötelezettséget, mely méltánytalan lehetne, ép ezért minket inkább csak a magyar ellenzéki pártok magatartása, illetve azok az esélyek érdekelnek, melyek majd a kiegyezésnek a magyar parlamentben különösebb emociók nélkül való megszavazását biztosítják.

Ezek az esélyek mint láttuk eléggé kedvezőek, egyedül a kvóta kérdés, annak esetleges felemelése, lehet majd az a szirt melybe beléütközhetik a kormány hajója, de erre nézve pedig alapos remények vannak, hogy sikerülni fog a kormánynak olyan előnyös egyezséget kötnie, melynek kapcsán a kétszerkettő négy bizonyosságával kitünik, hogy a mit a kvótára ráfizetünk azt visszanyerjük foggyasztási adókban és más egyebekben.

Biztató jelek kelnek a kiegyezésre nézve az osztrák viszonyok alakulásában is.

Már magában annak a lehetőségnek emlegetése, hogy a nyelvrendeleteket visszavonják nagyban lecsillapította a kedélyeket a Lajtán túl s remélni lehet, hogy Ausztria visszanyeri alkotmányát s ismét alkotmányosan kormányoztatik ámbár nyilt kérdés marad, hogy meddig, — mert tagadhatatlan történelmi igazság, hogy Ausztria nem tud az alkotmányval élni, legfeljebb csak visszaélni.

Mindazonáltal ránk nézve is kívánatos lenne, ha az alkotmányosság a Lajtán túl ismét helyre állana mert ellenkező esetben nem csak a kiegyezés kérdése lenne a küszöbön, de a 67. XII. t.-cz. revíziója is, melynek különféle eshetőségei és nehézségeivel ezuttal még nem időszerű foglalkozni.

TÁRCZA.

Egy leánynak.

— Farkas Imre. —

Arccok fehér... ruhát fekete, gyászos,
Barna szemet olyan búsan ragyog —
Ilyen fényvel nem bírhat más, csupán a
Magas égről lehullott csillagok...
Vagy ártatlan előzött angyalok.

Tekints reám... igen ösmerlek régen...
Emeled reám fényes szelid szemed...
Hol láttalak?... A földön, vagy az égben
Álmamban találkozók veled?
Igen... talán ott már ösmertelek.

Fejed köré láthatlan glóriát vont
A szenvedés... nem látja már más, csak én...
Amíg más éli életét kaczagva,
Szívedből addig kihall a remény —
Mosolyodtól is ezt látom meg én.

Oh, nézz reám... talán tekintetemből
Megérzed azt, mi itt van lelkemen...
Árva, letarlott fáknak suhogása
S a szél zúgása téli estelen
Lelkem szavát sugják elcsendesén.

Csak én látom, csak én tudom... megérzem
Hogy úgy elnézem bús, szelid szemed
Érzem hogy égő tudnák szeretni
Feledve multat, szenvedéseket
Baldog tudnék lenni édes veled.

Két esztendő szívnek találkozása
Ki tudja, boldogságot, nem hoz-e?
Álom... gyönyörű, csábos, bűvös álom...
A te szemed nem vidul fel sohse,
... Az én lelkem se lesz boldog sohse.

Primadonna interjuv.

A közel mult egyik nap alkonyán történt. Tétlenül bolyongtam ős szabad királyi városunk százsor megénekelt aszfaltján és írói ambíciótól duzzadó keblem, valami új, valami érdekes, több! szenzatiot okozó tárgy után szomjuhozott, melylyel ismét egy újabb levelet fűzhetnék írói di-esőségem babér koszorujához

Téplődéseim közepette a városház falára esett tekintetem, hol a falragaszok között szinlapot pillantottam meg. Erről jutott eszembe a színház.

Meg van!

Egy hatalmas ideám támadt. Elme-
gyek és meginterjuvolom a szintársulat egyik primadonnáját. De melyiket? Tudvalevőleg van operette primadonna, drámai primadonna, sőt még a kóristánék között is van primadonna, azzal a különbséggel, hogy egyiknél az ének, másiknál a játék, harmadiknál az arcz és a szemek minősége után osztják a babért, a pálmát, a tapsokat és az ékszereket.

Reményilem minden rendű és rangu, szép és nem szép, nyájas és nem nyájas olvasó feltételez rólam annyi izlést, hogy a legcsinosabbhoz mentem. Az már aztán nem az én hibám, hogy nekem bizony a kóristánék primadonnája tetszik legjobban. Haza siettem és magamra öltve 3 kapitulatitot kiszolgált, adósság és tehermentes, kétszer kifordított salon kabátomat, öt perczel később már Ó Nagysága szentélyének előszobájában voltam hol a még elég fiatal szoba cziczustól azon lesujtó választ kaptam, hogy „Ó” már készülődik a színházba. A beküldött

— **A t. Ház új alelnöke.** Parlamenti körökben elterjedt hírek szerint a jövő ülésszakban nem kívánja, hogy őt az alelnökségre jelöljék. Helyette Hieronymi Károlyt emlegetik. Ezt írja a Magyarországnak.

Országgyűlés.

Budapest, január 11.

A vitát Végh Arthur kezdte meg.

A 66-ik paragrafusnál egy apró szenczió történt. Sima Ferencnek egy esekélyebb módosítását — **elfogadták.** Mindössze csak egy árva szócska kihagyásáról volt szó, de azért mégis csak siker, ami siker. Sima Ferencz arcát el-futotta a diadal pirja és elégtelt vonásairól lemosolygott az a tudat:

— Végre, nyomom van a törvényhozásban. Egy szóban, a mely nincsen benne.

Meglehetősen gyorsan folyt a tárgyalás. Egy-egy pontnál megsokasodnak ugyan a felszólalások, — de ritka szónoklat terjed túl egy perczen. Sűrűn felszólal Darányi Ignác földmívelési miniszter is és felszólalása nyomán mindenkor általános megnyugvás támad.

Igy fél tizenkettőre szerencsésen eljutottak az utolsó szakaszig. Az az utolsó szakasz meghozta az első hosszú felszólalást. Gróf Károlyi Sándor tartott egy huzamosabb speechet; amire Major doktor se állhatta meg, hogy ő is ne potyogtasson el néhány „eszmet“ a szónyegen forgó kérdésre.

Több szónok nem is jelentkezett. Felállt tehát Darányi Ignác földmívelési miniszter, hogy még egyszer reflektáljon az utolsó szónokok megjegyzésére.

— Mindenekelőtt Major képviselőurat egy megjegyzésére vonatkozólag kívánom megnyugtani, hogy a vallás erkölcsi momentumok megóvására a törvényhozás mindig kellő tekintettel lesz és remélem én is, hogy viszont másfelől is tartózkodni fognak attól, hogy e momentumokat a tömeg szenvedélyeinek felbolygatására használják...

Érős helyeslés zúgott közbe. A miniszter azután foglalkozott a vita során az utolsó szakaszról felmerült megjegyzésekkel, ismertette a kormányának a végrehajtás dolgában szándékolt intézkedéseit és végül azzal fejezte be a be-

szédét: legyen rajta a gazdaközönség, hogy a néppel való érintkezését az igaz jóindulat szabályozza elsősorban és nem a törvény. Legyenek a munkaadó gazdák a munkás népek igaz barátai.

— Eljen! Eljen! — hömpölygött mindenfelől a miniszterhez. Szavazás nélkül fogadták el az utolsó szakaszt; vele az egész javaslatot.

Az előadó szolt még pár szót és miután az elnök bejelentette, hogy az elfogadott javaslatot holnap fogják harmadszori olvasásban megszavazni, tüstént áttértek a bejelentett miniszteri válaszokra.

A kultuszminiszter válaszolt először Madarász Józsefnek a magyar nyelvnek a fiúmei iskolákban való tanításáról szólott interpellációjára, azután ugyancsak ő válaszolt Rátkay Lászlónak a hajdu-dorogi [görög] kath. püspökség tárgyában hozzá intézett interpellációjára.

— Több ízben volt szerencsém már jelezni e kérdésben a kormány álláspontját — mondotta a kultuszminiszter — és az ügy körülményei is ismeretesek. Ismeretesek a liturgikus nyelvkérdése körül felmerült körülmények is és nagy kérdés, vajjon míg ez megoldva nines, a hajdu-dorogi püspökség felállítására nemzeti érdek-e? E tekintetben a döntést be kell várni, ez pedig Rómától függ. A pápa, tudvalevőleg harmadéve a magyar nyelv használata ellen tilalommal élt. E tilalmat egyszerűen negligálni nem lehet, de miután úgy lehet, e tilalom téves információk eredménye, a kormány a maga részéről rajta van, hogy illetékes helyen kellő felvilágosításokkal szolgáljon. Ez információ tárgyalások most folynak és befejezésük előtt döntő intézkedés nem lehetséges.

Ezt a választ is egyhangulag vették tudomásul.

Ezzel az ülés véget ért.

A Csokonai körből.

— Választmányi ülés. —

Bessenyei Széll Farkas a Csokonai-kör választmányát tegnap délutánra összehívta, első sorban is azért, hogy a kaszinó által hirdetett Kazinczy pályázat felől intézkedjék. Egyébb ügyek is napi-rendre kerültek, a melyekről a következőkben számolunk be:

Jelen voltak: Széll Farkas elnök, Komlóssy Arthur alelnök, Könyves Tóth Kálmán, Dicsőfi József, Komlóssy Dezső, dr. Balkányi Miklós, dr. Öreg János, dr. Kardos Albert, dr. Tüdős János, dr. Bakonyi Samu, Zoltai Lajos választmányi tagok.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök bejelenti, hogy a debreczeni színészet százéves megünneplése és a Telegdy-féle színmű alapítvány ügyében az elnökség teljesítette a reábizottakat.

A kaszinó választmánya bejelenti, hogy az idei Kazinczy pályázatra két pályamű érkezett s ezeket megbirálás végett átteszi a Csokonai körhöz. A prózai munka czime „Földi János mint tudós és író“, — jeligéje „Nekem hazai nyelvem bálványom“ (Földi), — a verses munka költői elbeszélés; czime „Bálványos“, — jeligéje „Énekeljünk Czipriának“ (Csokonai). A két munka megbirálására Dicsőfi József, Kardos Albert és Tüdős János kérték fel, akik még e hó végéig jelenteni fognak a választmánynak, mely akkor a Kazinczy alaphól a jövő évi pályakérdésekre nézve is javaslatot fog tenni.

A hadházi Földi ünnep rendezősége elnökének Weszprémy Istvánnak megkeresését az iránt, hogy az ünnep leírása a kör évkönyvében megjelenjen, intézkedés végett dr. Benedek János titkárnak adták ki.

A budapesti állami női ipariskolák felügyelősége tudomására jöven annak, hogy a Csokonai-kör ereklje tárában egy régi főkötőt őriznek, a mely a Batthányi Lajosné grófnő volt és a 40 es években az első magyar ipari védegyelet alakulása-kor készült, e nagybecsű női kézimunkát a budapesti állami női ipariskolák gyűjteménye számára kéri átengedni. A választmány kijelenti, hogy ez ajándékba kapott erekljétől nem válhat meg. Pár kisebb ügy elintézése után elnök Széll Farkas a debreczeni színészet száz éves fennállása megünneplését ujjlag szóba hozta s bejelentette, hogy a színházi bizottság a kör javaslatait teljesen magáévá tette. Most már a városi tanácsban a sor, hogy sürgősen intézkedjék a továbbiakra nézve, mert különben kifogyunk az időből. (A választmánynak nem volt még tudomása arról, hogy a tanács ép most szintén elfogadta általánosságban a kör javaslatát s a rendező bizottságba Komlóssy Arthurt, Roncsik Lajost és Szabó

névjegyemen levő név azonban megtette hatását.

A pamlagon ülve fogadott, apró lábán arannyal himzett török papucsok voltak, bő ruhájának diskrét dudorai azonban legnagyobb sajnálatomra eltakarták kétségtelenül formás idomait.

Egy kecses mosolylyal kért, hogy üljek le, egyben azonban kijelentette, hogy kevés ideig tartoztatmivel előadásra kell mennie.

Tudom hogy a gráciák nem egyesek boldogítására születtek, de azért engedje meg nekem nagysád azon kérdést, mint vélekedik a szerelemről és a házasságról, mely nézetem szerint sokakat érdekelni fog.

És ugyan meglehetősen indiserét kérdés, de mivel ön most az én vendégem és én vendégeim minden kérését a lehetőséghez képest teljesíteni szoktam, egész nyíltan megmondom önnek, hogy véleményem szerint van színész-szerelem és házasság és van civil szerelem és házasság, a kettő között pedig az a különbség, hogy önöknél van házasság szerelem nélkül, nálunk pedig van szerelem házasság

nélkül, önöknél hazudják a szerelmet a házasságért, nálunk a szerelemért lemondanak a házasságról.

És ez természetesen nem általános szabály, úgy mint mindenben, itt is vannak kivételek és ezek egyike én vagyok. Hisz tudja, mi színésznők mily sok féle csábításnak vagyunk kitéve, és a kinek nines elég lelki ereje ellentállani, az mihamar elbukik, az igaz, hogy sokszor felfelé.

Lássam uram, itt az átellenben levő házban lakik egy fiatal ember, aki már hetek óta bámul rám, anélkül, hogy bátorságot vett volna magának velem megismerkedni; csinos flu és habár jómodúnak és jómodorúnak látszik, én őt el nem fogadnám, szóba sem állanék vele, a legkisebb virágját vagy a legdrágább ékszerét is nem utasitanám vissza mindaddig, míg meg nem győződtem, hogy aggkoru-e.

Ismert szeretetre méltóságommal válaszoltam, hisz nagysád egy valóságos erényhősnő.

Hja uram, én kivétel vagyok ám! És lenne oly kegyes nagysád, meg-

mondani nekem, milyen férfi az ön ideálja?

Ni-ni... hisz ön már vakmerő is kezd lenni, de nehogy udvariatsággal vádoljon, nyíltan bevallom, hogy én demokrata vagyok, határozott ideálom nines, de többre becsülök egy csinos bajszú fiatal embert, mint egy podagrás öreg urat, szeretem a mágnásokat, kedvelem a diplomás embereket, sőt még a kereskedőket sem vetem meg, imádom a katonákat; ah de csak akkor kezd igazán dobogni a szívem, mikor — egy ékszerkirakatot látok.

Felugrott és a szobában keringőzve pajkosan dalolta:

Ideálom ő marad:

Rubint, zaphir és smaragd.

Majd hozzám fordult és parányi fehér kezét nyujtva mondá: De most már nem tartóztatom tovább, mert sietnem kell a színházba.

Én kezét esókoltam és meghatva távoztam a nőerények e mintaképtől.

Józsefet küldte ki, — helyet biztosítván ott Komjáthy János szinigazgatónak is.)

Majd dr. Bakonyi Samu — már ülésen kívül — igen melegen a kör városi törvényhatósági bizottságban ülő tagjai pártfogó figyelmébe, ajánlotta szemben a jog- s pénzügyi bizottság ismeretes elutasító véleményével szemben a tisztántuli egyházkerület kérelmét, amelyben ez a főiskolai nyilvános olvasó terem nagyobb segélyezéséért folyamodik.

Többen hozzászóltak e kérdéshez s végre is a jelenlevők kimondták, hogy a segély fölemelése érdekében összeköttetések révén propagandát csinálnak. Komlóssy Arthur egy régi szinlapot mutatott be, a mely Szigligeti „Csokonai“ ezimű színművének a pesti nemzeti színházban ezeltűt 43 esztendővel történt első előadására vonatkozik. A szinlap egy részét itt közöljük:

Uj eredeti színmű.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

43-dik Bérlet

szűnet.

Pest csütörtökön márczius 22-én 1855.

Előszőr.

Egressy Gábor ur fölléptűl:

Szentpétery Zsigmond javára

Csokonai szerelme.

Eredeti színmű 3 szakaszban, kardalokkal.
Irtá: Szigligeti. Zenéjét szerkesztette Dopler Károly.

Első szakasz személyei:

Halmi Róza	— — —	Komlóssi Ida.
Lilla, barátája	— — —	Munkácsy Ilona.
Csokonai Vitéznő, özvegy	— — —	Horváth Ferencz.
Csokonai Vitéz Mihály és fia tanuló.	— — —	Egressy G.
Kövári) tanulók	Szigeti.
Csikorgó) tanulók	Hubenai F.
Első) tanár	Telepi.
Második) tanár	Udvarhelyi M.
Gyuri mondikás	— — —	Réthi.
Tanuló	— — —	Bakóczy.

(A többi szakaszokban is tulnyomólag ugyanezek szerepeltek, akikhez még Halmy gazdag földbirtokos személyesítője Szentpétery járult.)

Diákok, történi a debreczeni erdőben.

Idő: 1795.

A szinlapot, a melyet Simonffy Imre polgármester őrzött eddig, a kör ereklyetárában helyezik el.

Végül Széll Farkas felkérte a választmány tagjait, hogy tekintsék és bírálják meg Fazekas Mihály a Ludas Matyi szerzője lakóháza helyén emelkedő bankpalota falába illesztendő emléktábla mintázatát Tóth András szobrászunk műtermében.

Ezzel az ülés véget ért.

Felekezetnélküli szociálisták.

(Saját tudósítónktól.)

Balmaz-Ujváros, jan. 12.

Itt-ott felűti e fejét a szocializmus. Akadnak bolond emberek, akik beugor- nak. De a kiábrándulás drága, bárha előbb-utóbb bekövetkezhetik, mert a mi népük józanságán mégis csak megtörik az agitátorok minden erőlködése. Az agitátorok mosta ros sz gazdasági viszonyokat arra használják föl, hogy fölkavarják az elégedetlenségre könnyen hajlandó földmunkások kedélyét, holott a ros gazdasági viszonyokat sinyli az egész ország, az egész társadalom.

Ámde az agitátorok a maszlaggal más irányban is megmérgezik a nép lelkét. Lefordítják a vallástól. Arra törekednek, hogy ellenszenves színben tüntessék föl

elöttük az egyházat és ráveszik őket, hogy a leggyermekesebb kérelemmel ostromolják meg, csak azért, hogy összeűtköztessek vele. Azon működnek, hogy a valláserkölc- esőt kiöljék a nép lelkéből, hogy így kényük-kedvük szerint gyurhassák át és használják föl saját önző ezéljaikra. Az agitátorok működésének megdöbbentő eredményéről számol be balmaz-ujvárosi levelezőnk:

Balmaz-Ujvároson az evangélikus református német egyház tanács ülésén munkások küldöttei jelentek meg és „figyelmeztetés“ ezimű iratot adtak át a lelkész urnak, amelyben előadják, hogy *tartsa keresztényi kötelességének azt, hogy az összes egyházi funkciókat ingyen végezze. Követelik továbbá, hogy az esketési, keresetelési és temetkezési stóákat töröl- jék el.*

Az iratot százöt ember irta alá. Köz- tük néhány presbiter.

A fölbujtogatott emberek azzal fenye- getőznek, ha kérelmüket nem teljesítik, valamennyien kilépnek az ev. ref. egyház kötelekéből és mint *felekezetnélküliek* ének tovább.

Az eltévelyedettek között van már három olyan család akadadt, a mely uj- szülött gyermekét nem akarta megkeresz- telni.

Tudósítónk hangsulyozza, hogy Bal- maz-Ujvároson főkép a *német egyház tagjai között terjesztik a szocializmust*. Már is négyszáz és egy néhány családot számít- hat a hivei közé a szocializmus. Ezek között százöt keze vonásával vallja magát a szocializmus hívének.

Az aggitátorok a maszlagot élő szó- val és nyomtatásban terjesztik. A nyom- tatványokat Budapestről küldik a nép közé. Van olyan magyar és német nyom- tatványok, amelyekben, — mint levele- zőnk írja, — *alkotmány és felségstört nyi- latkozatok is foglaltatnak.*

A hatóság megteszi a szükséges óv- intézkedéseket. Most ugy halljuk, hogy a koresmai összejöveteleket tartják figye- lemnel. Azonban ez a mozgalom is mi- előbb elfojtódik.

Könyveim lapozgatásánál.

A legfőbb vágya az volt már Kenes- sei Mózesnek, hogy az ő bolt ajtaja felett lengetné már a szél a jäger inge- ket, piros kendőket, karton s szoknyákat és daróc harisnyákat.

Elképzelte, hogy mily ékesen fog tündökölni a Kenesei Mózes név a bolt ajtó felett, ő pedig bent mily izzadó hom- lokkal sűrű-forog a méterrel a kezében és dirigálja a segédet és az áru hazaszál- litásban kifáradt tanoncokat.

Este kis szobájában órákhosszat el- próbálgatta miként bánik el vevőjével.

Elképzelte, hogy most egy elegáns hölgy lép be a boltjába.

Alázatos szolgálja! kezeit csókolom nagyságos asszonyom. Mivel lehetek sze- renesés szolgálatára állani.

Fátyolt kérek!

Igenis kérem, méltóztassék helyet foglalni — Samu a széket, mutassa Khon ur a legujabb párisi mintákat.

Es Klein ur a segéd elébe teszi a főnök ur elé a helybeli nagykereskedőtől vett skatulya fagyot. Parancsolja kérem, ezt a fekete pettyesset, igen ajánlom ké- rem emezt a piros disztűsűt, ebből már csak ez a kettő van, ma adtam el a három utolsó, az egyiket dom Kereghy őrnagné, a másikat az alispánné őnagysága, a har- madikat egy ismeretlen hölgy vette meg, és igazán mondhatom, hogy ez a fagyol kitűnően ruházná nagyságodat.

Szolgálhatok ezen kívül kérem . . .

Dehogy szolgáljon, hiszen még ezt sem vettem meg, hogy méterje?

Kérem Nagyságodnak, a jövő remé-

nyében, tisztán a beszerzési áron fogom számítani. Igen szép zsebkendőim érkez- tek, a napernyők éppen ma adattak pos- tára, mondhatom Nagyságodnak, hogy olyan napernyők nem lesznek Debreczenbe, angol szöveteimért most küldök a vasut- hoz (óráját nézve). — Bocsánat egy perczre Nagysád, Samu menj a spe- ditörhöz, mondjad neki, hogy okvet- len hozza be a ládát, már hat helyről is ide küldöttek, hogy küldjem már a mintákat. Igazán nagyságos asszonyom, nem is gondolja, mennyi bajunk van a postával, meg ezekkel a vasutakkal.

Ilyenkor elgondolkozik Kenesei Mózi, hogy sok baja lesz neki a postá- val és vasuttal, hogy nem hozza a ládát, mert hiszen ő a portékát itt fogja besze- rezni, a legnagyobb részét bizományban. Felriadva melázásából, folytatja az alkut a fagyosra.

Elegáns esomagoló papirba hajto- gatja és kis szagosító borítékot csusztat bele, és miután még a valódi prágai kez- tyüket is nagyba kinalgatta, nagy haj- longások közt nyitnak ketten is ajtót az urhölgynek.

Alázatos szolgálja, jó napot kívánok, kezeit csókolom, jánlom magamat, más- kor is legyen szerencsénk, az angol szö- veteket lesznek bátor nagyságodhoz fel- küldeni.

Oh, most nincs pénzem nagyobb bevásárlásokra.

Kérem nagysád, szolt Kenesei Mózes, az nem határoz, parancsolja a fél üzletemet.

Na Isten vele Kenesei ur! Alázatos szolgálja stb.

Ez már meg van, tündök Kenesei Mózi magában, csak egyszer lapot nyis- sak a számodra akkor már az enyém vagy.

Szövi tovább a képzelődése erejével kis szobájába varázsolt fényes üzlemben játszó álmódásait.

Egy esinos szobaleány penderedik be az üzletbe, ennek a kiszolgálását már Khon urra bizta.

Jó napot kisasszony, mivel lehetek szerencsés szolgálni? Kérdi Khon ur.

Ilyen halvány piros szalagot kérek 4 métert. Átadja a mintát.

Kinek lesz ez galambom, az látszik, hogy nem magáéskának, mert ez feher- nek látszana a kegyed rózsás arczoekái mellett.

Oh kérem — mondja szemlesütve a szoba cziczus.

Míg a legény a szalagot válogatja, Kenesei ur ki fog menni a pudlin kívül a szobaleány közelébe és miután egész közlről végig nézegette megszólal:

Hát van e jó szappanja galambom; mér, talán nem látszik meg rajtam, hogy mosdottam.

Dehogy nem lelkem, ilyen kis tubi- czának nem is volna szükséges mozdani, hanem adok én magának egy jó szap- pant ajándékba, én már így szoktam nálam minden első kunsaft egy szappant kap újévkor meg piros kendőt aki tőlem vásárol.

Köszönöm szépen.

Tessék kisasszony négy méter sza- lag 1 frt 20 kr. marad itt, kiáltja Khon ur legyen szerencsém máskor is. Alázsol- gája kisasszony.

Mikor már a hölgyekkel végzett a fantáziája, az urakra kerül a sor.

Jó napot! ugrik be egy elegáns uri ember.

No ez nagyszerű! mondja Kenesei ebben a perczben gondoltam Gánty urra, alázatos szolgálja. Na Gánty ur azt fogja mondani, hogy ez a Kenesei Mózes fene gyerek, hogy eltalálta az izlésemet. Gánty ur! tegnap kaptam olyan nyakkendőket, olyan tarka ingeket, hogy csókolni való, mondta is az utazó, akinél rendeltam, hogy csak a Braehfeldnek meg nekem ké- szítenek ebből a mintából.

NAPIHIREK.

Tolvajok a vonaton.

Gánty ur nem találja ugyan olyan különöseknak az ingeket és nyakkendőket, de azért megrendel egy-egy tuczatot, de azonnal nem fizet, mert ő ezt úgy szokta.

Az nem kérdés, báresak minden pénzem Gánty urnál lenne, mert vannak itt olyan gavallérok, akiktől nem tudom a pénzem megkapni; hogy elbámulna Gánty ur, ha megmutatnám. Hiszen jó pénznek jó pénz, de nem fizet; ha kényzzeritem meg sokat árthat, üzlet meg sok van, hát csak így vesszünk Gánty ur.

Na én pontosan fizetek, de most megharagudtam a Violára, azért hagytam ott és én leszek az udvari szállítóm.

Igen örülök, reményelem meg lesz velem elégedve, várom minél gyakrabban becses megrendelését, alázatos szolgálja, ha a parfümek megjönnek értesitem.

Jó lesz, — jó napot!

* * *

Igy szötte Kenesei Mózes az álmodat, míg végre hat hónap mulva sikerült neki, egy kántor közvetítésével egy munkácsi koresmáros lányának vőlegényévé, és rövid két hónap mulva férjévé lenni. És így vágyai netovábbja kekövetkezett, és kilencz hónap mulva nagy fehér betük vicsoargatták le fogait a járókelőkre, a melyek elárulták, hogy ezen boltban leledzik Kenesei Mózes női és férfi divat, pipere és illatszere kereskedő.

Kenesei Mózes üzletében lehetett is látni sok hölgyet, urat, de a napi zárlat kevés bevétellel végződött, mert hiába, manapság könyvre szokás vásárolni.

Kenesei Mózes rövid idő alatt kénytelen volt megnyomatni a leveleket, a melyek úgy kezdődnek, hogy — *könyveim lapozgatásánál találok, hogy uraságod frt krral van jegyezve, melynek szíves kiengyentését kérem, és azon kellemes helyzetben vagyok, hogy legújabb férfi és női divatcikkkel készpénz fizetés ellenében mindenkor szolgálhatok.*

Ez volt Kenesei Mózes megőlt betűje, hogy a levelében a készpénzt emlegette.

Egy reggelen dühösen toppan be hozzá Gánty ur.

Halja maga már negyedszer küldi az inast hozzám a levelével. Kellemetlen az magának ha könyveit lapozva engem adósául jegyezve talál?

Bizon kellemetlen Gánty ur, mert engem is a hitelezők majd le huznak.

Ha kellemetlen akkor ne lapozza a könyveit maga számár, én nem olvasok olyat a mi nekem kellemetlen.

* * *

Szegény Kenesei kénytelen volt a vevőitől váltókat venni ezeket a takarékpénztárban értékesíteni és daczára ennek a vevőket is folyton üldözte résztörlesztésért, ez közzájára került a vevők elmaradtak, Gánty hitelezői is felébredtek, még lefoglalták a váltóval fedezett tartozásokat is, egy szép reggelen a nagy lakatot nem vették le Gánty Mózes üzletéről, és őt magát is eltették oda, a hol nem volt többé módja, a *könyveit lapozgatni*, de megcsinálta ezt a vizsgáló bíró.

J . . .

Mulatság.

* **A polgári kör bálja.** A debreczeni polgári kör saját könyvtára javára január 29-én szombaton az Arany Bika szálloda disztermében, Rácz Károly zenekara közreműködésével, zártkörű bálát rendez. A vigalom este 8 órakor kezdődik. Belépti díj személyenként 2 korona, család-jegy 6 korona, páholy-jegy 6 korona. Páholyba lépőknek nem kell személy-jegyet váltaniok. Előfizetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

A budapest—debreczeni vonalon utóbbi időben egymást érték a lopások. A debreczeni rendőrséghez több olyan lopást jelentettek föl, amelyeket a vonaton követtek el ismeretlen emberek, akik úgy látszik iparszerűen foglalkoznak azaz, hogy fölhasználva a zóna előnyeit, főképp az éjjel közlekedő vonatokon néznek zsákmány után.

A múlt héten egy oláh birtokostól loptak el 11,400 frankot, Freund Jenő dr. debreczeni ügyvédnek pedig a kabátját vitték el, a benne 95 frt készpénzzel.

A legutolsó lopás károsultja Löwi Sándor brünni posztógyár czég utazója a budapesti gyorsvonattal tegnap érkezett Debreczenbe és az itteni rendőrségnél azt panasolta, hogy Szolnokig 150 frtot kivettek a zsebéből.

Az államrendőrség, a tömérdek fölmerült panaszszal szemben, előbb-utóbb kénytelen lesz a vonatokon főképp a budapesti-püspökladányi vonalon dedektiveket alkalmazni.

A kétes existenciák legkülönbébb alakjai utazgatnak most: a kétes világ mindkét nemből való alakjai: zsebtolvajok, hamis kártyások, pénzváltók, rézgyűrű árusok.

— **Ernö napja.** Szép ünnepély folyt tegnap este a tüzoltó laktanyán Publig Ernő h. főparancsnok nevéstélye alkalmából. Az ünnepeltet az önkéntesek nevében Szikszay Gyula főparancsnok, a hivatásos tüzoltók nevében pedig Katonka Dezső őrparancsnok köszöntötték fel.

— **V. H. O. Sz.** A vidéki hírlapírók országos szövetkezetének helyi választmánya értesült arról, hogy többen pártoló tagokul jelentkeztek és e czélból pénzeket is adtak át. A helyi választmány kéri az illető pártoló tagokat, hogy tudassák a Debreczeni Ellenőr szerkesztőjével, mint a helyi választmány elnökével a nevüket, és azt hogy mennyi pénztadtak át és kik vették föl e pénzeket.

— **A nőegylet második társas estélye.** A nőegylet második társasestélyét az *Arany Bika* disztermében e hó 15-én, szombaton este tartja meg. Az első estély fényes sikere után városunk egész közönsége érthető érdeklődéssel nezelebe. Fokozza az érdeklődést a már megnyitott népkönyha is, melynek javára tartatik részben az estély. Jegyek (fehér színben) az estélyre előre válthatók Zádor Lajos, *Szentkirályi* Tivadar kereskedésében, a főtözsden és este a pénztárnál. Minthogy a széküldött meghívók mindhárom estélyre szólnak, azért új meghívók most nem adatnak ki. Ha azonban tévedésből valaki nem kapott volna és arra igényt tart, vagy aki meghivatni őhajt még valakit, forduljon e végett a nőegylet elnökéhez, *Veresné Szathmáry* Terézhez. Az estélyen szerepelni fognak: *Bosznay* Istvánné urnő zongorajátékkal, *Kemény* Klára urhölgy énekkel, *Zivuska* Jolán urhölgy szavalattal, *Nagy* Dezső czimbalomjátékkal és a dalárda. Holnap a kiválóan érdekesnek ígérkező részletes műsort is közöljük. Az estély hét órakor kezdődik. A vacsoránál és a táncmulatság alatt *Rácz* Károly zenekara játszik.

— **Büntenyítő feljelentés egy árvagyám ellen.** Tegnap számunkban a megyei közigazgatási bizottság üléséről írott tudósi-

sításunkban megemlítettük, hogy *Sinay* János h.-hadházi jegyző ellen hiányos felügyelet s ellenőrzés miatt fegyelmi vizsgálatot rendeltek el. *Sinay* ügyével kapcsolatban van Hadházi István volt h.-hadházi árvagyám ügye is, ki ellen rendetlen s hűtlen pénzkezelés miatt a kir. törvényszéknél a büntenyítő feljelentést is megtették a közigazgatási bizott-helybenhagyásával.

— **A magyar városok közvilágítása.** Tegnap már hírt adtunk arról, hogy a városi tanács megbízása folytán Tikos Imre összeállította, a tanács pedig ki nyomatta és az érdekelt városoknak megküldötte a hazai városok közvilágítási állapotáról beszerzett adatokat. Olyan értékesek ezek, hogy már több nagy város, valamint az országos és a főváros statisztikai hivatalok kérték Debreczentől. Epen ez indította a tanácsot arra, hogy e munkálatot sorosítsa. Kiemeljük belőle, hogy petroliummal 102, gázzal 22, gázzal és villanynyal 5, villanynyal 23 város és község világít Magyarországon. Egybevetve a különféle világító anyagok árait, a következő eredményre jutunk: 1. **Petroliumvilágítás** árai óránként $\frac{5}{10}$ —3 kr. közt váltakoznak. 2. **Gázvilágítás** lángonként és óránként $\frac{728}{1000}$ kr.— $2\frac{1}{4}$ kr. közt. Legolcsóbb Sopronban: $\frac{0728}{1000}$ kr.; a község olcsóbb áron nyerhetése miatt. **Magánvilágításnál az árak a gáznál** köbméterenkint 10—19 krba kerülnek. Fűtési és ipari czélra 9—10—11 kr. köbméterenkint. 3. **A villamvilágításnál.** Egy darab 16 normál gyertyás izzó láng $\frac{6}{10}$ kr.— $\frac{90}{100}$ kr. és $2\frac{1}{2}$ kr. közt váltakozik, legolcsóbb Szolnokon s N.-Szebenben — $\frac{6}{10}$ kr. Előbbi helyen felső vezetékek, utóbbin vizerőre berendezett turbina-rendszer van alkalmazva s ez oka annak, hogy aránylag olcsóbbak az árak más városok árainál.

— **Batthány Lajosné főköfője.** A Csokonai-kör tegnap esti választmányi ülésében — a mint ezt lapunk más helyén megírjuk — szó volt gr. Batthány Lajosné, az első felelős magyar miniszterelnök nevének főköfőjéről is. Mint késő éjjel értesülünk, ez a főköfő úgy került Debreczenbe s később ajándékozás útján, talán özv. Komlóssy Imréné, Thurzó Róza urnő szívességéből, — hogy midőn 1844 okt. 6-ikán (milyen nevezetes nap!) Pozsonyban Kossuth Lajos kezdeményezésére Batthány Kázmér gr. elnöklete mellett megalakult a honi ipar védelme és fejlesztése czéljából a védegyelet s ennek debreczeni osztálya is szervezkedett az 1846-iki harmadik iparműkiállítás után, — a debreczeni hölgyek Pestről kérték a magyar főköfő mintáját. Batthány Lajosné grófnő ekkor küldte a debreczeni honleányoknak a máig kegyelettel őrizett főköfőt, a melyet a budapesti nőipariskolák muzeuma számára kérték mostanában átengedni. Ez elidegenítésnek a Csokonai kör választmányával együtt mi is ellene vagyunk. Ha nem való a Csokonai-kör erekljetárába, akkor se adjuk oda a mindent elnyelni akaró fővárosnak. Hüen megőrzik akár a kollegiumi, akár a felállítandó városi muzeumban.

— **A varróleány szerelme.** A kis F. Róza varróleány esetéről beszélgettek mostanában. A tizennégy éves leány nagy apja azt a feljelentést tette a rendőrségnél, hogy az ő kedves kis unokáját megszóktette egy színész és a lakásán rejtegeti. A kissé titokzatos s rejtélyes ügyben a rendőrség meg is indította a vizsgálatot s házkutatást tartott a színész lakásán s a kis szökevényt ott megtalálta. A vizsgálat és a tanúk kihallgatása azonban mást eredményeztek, mint a mit szerető nagy apa feljelentésében elmondott. — A kis varró leány esténkint el-eljárógatott a

színházba s egyik színész iránt heves szerelemre lobbant ifjú szivecskéje. Később gyakran elábránnozott a karzaton, mikor a színész megjelent a színpadon s egyedüli vágya volt szerelmi tárgyával megösmernedni. Az sikerült is neki s a fiatal ember gyakran kíségette a szerelmes kis bakfist délelőttönként. A leány felkereste a színészt s hogy zavartalanul élvezhessék a boldogságot a színházi festőteremben beszélgettek órákig. A kis F. Róza, hogy még zavartalanabban diskurálhassanak, a színészt lakásán látogatta meg és épen akkor, mikor nagyatyja a feljelentést megtette, két napig tartózkodott a színész lakásán. A kihallgatott tanuk sem a leg-hizelgőbb vallomást tették róla. A rendőrség a vizsgálatot már teljesen befejezte s a vádlott színész, valamint az eddig kihallgatott tanuk vallomásából kiderült, hogy a nagypapa feljelentése teljesen alaptalan, amennyiben a színész nem szökött meg s rejtette el a leányt, az önként járt a színész után. A rendőrség különben az összes iratokat átette a kir. ügyészséghez.

— **A szerelem halottja.** Egy hajdunánási kis leány öngyilkossággal oldta meg szerelmes szívének drámáját. Erről szól a következő tudósítás: *Lente* Zsófia tizenhatéves h.-nánási leánynak nagy baja volt: szeretett egy nánási legényt. A fiatal ember viszonzta is szerelmét, mi boldoggá tette a még gyermek leányt. Nemrég a szerelmesek között valami okból összezőrdültek, minek a következménye az volt, hogy *Lente* Zsófit elhagyta kedvese. A szerelmes leánykát ez nagyon megtörte. Szomorkodott, busult s napról-napra hervadt. A fájdalokat már nem bírta elviselni s tegnapelőtt H.-Nánáson szülei távollétében gyufaoldatot ivott s a szerelmes leány el is érte, amire sebzett szíve vágyódott, hosszú és kínos szenvedés után ma reggel meghalt.

— **A debreczeni vásár eredménye.** A debreczeni nagyvásár, amelyen nyereseményeket árulnak, elég népes volt. Bőrből nagymennyiséget hoztak be. Lengyelország is szerepelt ezen a vásáron és igen sok áruval. A lengyel kereskedők még üsző bornyut is hoztak. Dél felé gyengültek az árak, bárha sok eladó és vevő volt. Az árak a következők:

Ökör bornyubőr	20—21 frt
Tehénbőr	14—16 „
Bornyubőr	3—4 „
Üszöbőr	10—12 „
Lengyelországi	7—10 „
Ló bőr	10—11 „

Juhbőr 2 frt 20; 2 frt 30 kr.
Magyar juhbőr 1 frt 50; 2 frt 66 kr.
Tollvásárra behoztak 200—250 méter-mázsát. Száz kilónként eladatott közepeszerű 160—170 frtig, legfinomabb pehely 380—400 frtig.

— **Egy aranyóra története.** Négy évvel ezelőtt tűnt el az a kis jószág. *Stern* Emil a Frohner szálloda főpinczére váltotta magáénak, de egy szép napon arra ébredt, hogy a kis női aranyóra eltűnt. Akkor keresték is, a tulajdonos s a rendőrség együtt, de nem találtak rá. *Stern* már el is feledte, hogy az ő órája eltűnt lakásáról s most, négy év után rájött, hogy az óra megkerült. Két ószereshez került az óra, az ő állításuk szerint a zálogházból s épen jogos tulajdonosának *Stern* Emilnek ajánlta megvételre. *Stern* felösmerte óráját s jelentést tett a rendőrségnek, mely az ügy eibírálását a kir. ügyészségre bízta.

— **Elveszett pénz.** *Kovács* József panasolta a rendőrségnél, hogy a szivar-tőzsdé előtt elvesztette a tárczáját, amelyben 45 frt készpénz volt. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül.

— **„A Hajdumegyei Takarékpénztár”** részvénytársaság mai napon bocsátotta ki 1897. évi igazgatósági, felügyelőbizottsági és zárószámadásait, amelyek az intézet múlt évi forgalmát teljes mértékben feltüntetik. Megszoktuk már, hogy a pénztézetek mindig az első legyen ama pénztézetek között, melyeknek évi zárószámadása nyilvánosság elé kerül. A Hajdumegyei Takarékpénztár minden tekintetben rohamos emelkedést mutat. Tényleges vagyona ugyanis 979.894 frt 80 krt tesz ki az intézetnek, a mi az 1896-dik évi zárószámadásban kitüntetett vagyon álladékat 175.000 frttal mulja felül. Ezen vagyonban 150.000 frt részvény, — és 20.855 frt tartaléktőkéen kívül 495.487 frt 03 kr, tehát majdnem félmillió forint betétösszeg kezeltek, a mely körülmény a vidéki takarékpénztárak között előnyös helyet biztosít az intézetnek. Evi forgalma csaknem öt millió forintig emelkedett, számszerint 4.812.466 frt 17 krra rugott. Az évi tisztanyeremény a múlt évi 1500 frt áthozattal 27.186 frt és 78 krt tesz ki, a mi a részvény és tartalék tőke 16%-os kamatozásának felel meg. Részvényenkint 16 frt osztalék fog kiadni, a múlt évinél 1 frttal több, mely a részvények 150 frtos névértékének 10 és négy hatod százalékát képviseli. Az 1897. évi nyereség 4000 frttal mulja felül az előző évi nyereséget. Altalában véve a hajdumegyei Takarékpénztár, — melynek üzletköre Hajdu-Szoboszlón kívül Püspök-Ladány, Kaba és Szováth községekre is kiterjed, hol az intézetnek mindenütt egy-egy fióktelepe van, — a közönség és a részvényesek érdekeit minden tekintetben kifogástalanul és példás körültekintéssel szolgálja, a fejlődés és erősködés minden feltételeivel díszeskedhetik s mint ilyen, más pénztézetekkel is felveheti a versenyt és a nagy közönség rokonszenvére és méltányolására határozottan igényt tarthat. (B.)

— **Szines levelező-lapok Debreczen látképeivel.** A bélyeggyűjtés sportját a szines levelező-lapok gyűjtése váltotta fel s ha az előbbi meglehetősen népszerűsége is tudott szert tenni, a szines levelező-lapok gyűjtése, taulságos voltánál fogva, sokkal nagyobb elterjedésre számíthat, mert a sokféle tarka-barka, sokszor művészi kivitelű levelező-lap nagyobb gyönyörűséget is szerez a gyűjtőnek. Ilyen dolgok ezelőtt csak külföldi műintézetekben voltak előállíthatók; azonban a modern technika mindenki számára megközelíthető s egy kis ambícióval a Csokonai nyomda is megpróbálkozott ilyen debreczeni, illetve hortobágyi vonatkozású szines levelező-lapok elkészítésével és pedig a legújabb találmány szerint, könyvnyomdai uton, szép sikerrel. Ezen csinos levelező-lapokat a napokban adták át a forgalomnak. Kaphatók minden papirkereskedésben, dohánytőzsdében és a Csokonai nyomda részvénytársaságnál, darabonként 5 kr-ával.

x **Ön szeretné tudni,** hogyan lehet borzas, hasadozott bőrt, repedezett kezet, arcvörösséget, éttárs és különben minden bőr tisztátalanságot legjobban eltávolítani. Kérdezze azokat, a melyek *Crème-Iris-t* együtt *Crème-Irisz-Szappan* és *Crème-Iris-Rudert*, *Weiss* és *Társ* gyógyyszerész-től, *Giessen* és *Bécs Kartnerriny* 6. használtak, és azok azt fogják mondani, hogy ezen szer gyorsan és biztosan segít.

Távirat.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Megőrült kereskedő.

Esztergom, január 12. *Schalux* Gyula egykor dúsgazdag kereskedő, ma délután megőrült. Tört-zuzott a szerencsétlen ember mindent, ami a keze ügyébe került, úgy hogy kórházba kellett szállítani. A részvét iránta általános.

Gyászrovat.

† **Halálozás.** *Dankó* Mihály, az egeri főkapitány dékányja 74 éves korában Egerben, január 8-án elhunyt. Csak négy éve, hogy dékányi állását elfoglalta és ez idő alatt is szolid, humánus bánásmódjával környezetének szeretetét, tiszteletét méltán kiérdemelte. Eltemették Egerben január 10-én.

Vidék.

Komikus estély. A hajdu-böszörményi intelligencia komikus-estélyt rendez, a melyet tánczezel toldanak meg. Az estély tiszta jövedelmét felerészben a Boeckay-szobor alapra, felerészben gimnáziumi muzeum alapra fordítják.

Színház.

* **Trilby-láz H.-Böszörményben.** Hajdu-Böszörményben az utecasarkakon napok óta szines falragaszok jelzik a nagy színházi újdonságot:

A legszenzációsabb darab!

Trilby!

Ujdonság!

Jegyekre előjegyzéseket elfogadnak stb.

A falragaszok nagy hatással voltak és a közönség érdeklődéssel várta a meztitlábos kis *Trilby* feltünését a petroleum lámpás színpadon. Tegnapra volt kitűzve az előadás. Debreczenből is sokan átrándultak megnézni a hajdu-böszörményi *Trilby*-t, de az előadás elmaradt, mert *Svengali* köhög. A böszörményi *Svengali* köhög és ezért tegnap este a *Suhanczot* adták elég szép számu közönség előtt. *Ferenczyné* játszotta a czimszerepet. Hangja csinos, játéka meglehetősen ügyes.

Irodalom — Művészet.

A Pallas Nagy Lexikona teljesen kész.

Büszkeséggel mondhatja magáról a Pallas-Társulat, hogy a modern magyar irodalom legnagyobb vállalatát szerencsésen befejezte. Megküzdve minden nehézséggel és leküzdve őket készen áll a XVI-ik kötet is, egy igazi könyvóriás, termetre és tartalomra nézve egyaránt hatalmas, eddigi 15 előfutójánál is hatalmasabb. A kötet a Tóba—Zsusok közötti czimszókát foglalja magában. A lapszám (1242) ép. oly impozáns, mint a mellékletek és a szövegtáblák száma (amazoké 69, emezeké 277), valóban éreznél maradandóbb emléke ez a kötet is, az immár befejezett egész mű is a magyar tudásnak, magyar szorgalomnak és (ne feledjük ezt!) a magyar mersznek is, mely a kiadók áldozatra való készségében nyilatkozik meg. Vajha a magyar társadalom ezt a sok-sok fáradságot méltányolná és a kellő pártolással viszonzná! Részünkről ezuttal nem tartjuk szükségesnek a kötet tartalmának, avagy egyes cikkeknek méltatásába bocsájtkozni, e helyett utalunk arra a két méleghangu levélre, melyet a Pallas Nagy Lexikonának befejezése alkalmából *Jókai Mór* és *Falk Miksa* ir-

tak s a mely feleslegessé tesz minden további ajánlást és közöljük a társaság igazgatójának Dr. Gerő Lajosnak utószavát.

Előszó a Pallas Nagy Lexikonához.

A magyar közönségre nézve a Lexikon manapság már nemcsak tárgymutató és utbaigazító, ami volt a 30-as években, hanem valóságos házi könyvtár, mely a tudományok, az adatoknak és ismereteknek egész tárházát egyesíti magában.

Olyan tekintély, mint D'Alambert azt mondja, hogy dictionnaire terjeszti leghatásosabban a világosságot s maga Voltaire elismeri, hogy egy lapot nem képes megírni a munkáiból, a nélkül, hogy háromszor-négyszer fel ne nyissa a Lexikont.

A Lexikonok szerkesztését már a Krisztus születése előtti időben megkezdtek s a görög és római tudósok legelőkelőbbjei foglalkoztak az összeállításukkal. Azóta egész légióra szaporodtak az ismert gyűjtemények. A nagy külföldi enciklopédikus munkák százával idézik a czimeit és ismertetését a mindenféle nemzetek lexikonainak, van azok között még a „pokol” számára is lexikon (dictionnaire infernal), csak a magyar lexikonokról nem vesznek semmi tudomást. Mi tudjuk, hogy vannak: Katona „Polgári lexikona”, Pákh Albert „Ismeretek tára”, az Athenaeum kézi lexikona. Mi magunk Beesben tartjuk őket de a külföldi enciklopédisták figyelmét nem költik fel.

Mi magyar nemzet nem vagyunk elég kicsinyek arra, hogy bennünket a kuriozumok gyűjtői észrevegyenek és a florilegiomukba besorozzanak.

Talán ha az egész voltunkat bemutatnánk, a mag tényleges alakjában, akkor észrevennének bennünket.

Ez is ok lehet egy ilyen nagyszabású ismeretterjesztő munka létrehozására, aminő a Pallas Nagy Lexikona.

De mégis fő oka e mű létrehozásának a saját nemzetünk közművelődésének alapos előmozdítása.

Ez a könyvtárt alkotó munka legszélesebb tervezetében nemcsak utbaigazítója fog lenni az olvasó közönségnek, de valóban felsőbb iskolája minden művelt embernek; amelyről befejezéskor elmondhatjuk, hogy egymagában többet tett a tudás elterjesztéséért, mint valamennyi iskolánk összevéve.

A tudományoknak és ismereteknek, a találmányoknak és felfedezéseknek leggazdagabb tárháza, megírva a hazai tudósok legszakavatottabb tolla által; azonkívül a világtörténet és hazai történelem kimerítő, mégis összpontosított ismertetése a költészettől a nemzetgazdászati prózai mezejéig; mausoleuma minden megörökítésre méltó egyéniségnek, ítélő bíró a vitás kérdésekben: ezt mind együtt bírja a közönség a Pallas Nagy Lexikonában.

És ebben a műben meg van adva az egyenlő rang, sőt annál több; a megérdemelt fölény a Magyarországot, a magyar nemzetet ismertető adatoknak. Soha sehol annyi szakértelemmel kiállított adathalmaz nem volt összesítve Magyarországról, annak egyes vidékeiről, népeiről, kulturális haladásáról, mint ebben a műben. S amit a szaktudós tolla megörökített, azt az illusztrátor vésűje, ecsetje híven ábrázolni törekedett. Mint a magyar nyomdászati iparnak diadala is dicsekedve felmutatható lesz a Pallas Nagy Lexikon 16. kötete.

Ez a magyar mű teljesen nélkülözhetővé teszi valamennyi külföldön megjelent Conversations-Lexikonokat, nemcsak azért, mert az ismeretek, a világhelyzet adatainak hű vázolásában azokkal egyenlő magaslaton áll; de legkivált azért, hogy pótolja azt a hiányt, ami azokat előttünk

lefokozza; a magyar viszonyok teljes félreismerését s ami még annál is rosszabb, a rólunk közölt hamis adatokat.

A Pallas Nagy Lexikona igazságot közöl mindenről a mi a külföldé, a mi a nagy világé; de a mellett igazságot jegyez fel mindarról, a mi Magyarországnak, a magyar nemzeté, történelemé, közművelődésé.

Üdv létrehozóinak. Áldás az olvasóira.
Budapest, 1897. december hó 30.

Jókai Mór.

Igen tisztelt vezérigazgató ur!

Azon tizenhatodik kötettel, melyet a minap átküldeni sziveskedett, a Pallas Nagy Lexikona teljesen befejezve fekszik előttem és nem tehetem, hogy ezen alkalommal kifejezést ne adjak a feletti örömömnem, hogy a hazai irodalom ilyen méret adandó értékű művel gyarapodott, mely bátran kiállja a versenyt a nálunknál előhaladottabb európai nemzetek hasonló irodalmi termékeivel. Gondosan megvizsgáltam az általános érdeklődő cikkekkel és bátran mondhatom, hogy vonalon állanak, mint a Németországban oly híressé vált Brockhaus vagy Mayer hasontárgyú cikkei, hanem azokat néha-néha még túl is szárnyalják.

De midőn az Önök Lexikona emnélfogva teljesen nélkülözhetővé teszi az említett idegen nyelvű versenytársakat, van neki oly oldala is, mely azt különösen a magyar emberre nézve megbecsülhetetlen értékűvé teszi, és ez az, hogy a magyar tárgyakat nemcsak terjedelmesen, hanem egyszersmind alaposan és irányilag szép alakban adja elő. *Ez valódi unikummá teszi a Pallas Nagy Lexikonát, mely emnélfogva igénytelen nézetem szerint nem közönséges könyvkiadói vállalat, hanem valóságos közművelődési tényező képe.* És így nem is szükséges a közönségnek ugynevezett hazafias áldozatkésztségéhez folyamodni, hogy e vállalatot támogassa, hanem azt hiszem, hogy Önök Lexikona minden művelt magyar családra nézve, mely nincsen azon helyzetben, hogy egész könyvtárt tartson magának és különben sem rendelkezik azzal az idővel, hogy terjedelmes szakmunkákat olvasson, nélkülözhetetlen szükségét képez. Főleg a mai időben, midőn az egész világ ujságot olvas, mindennap előfordul az, hogy ilyen ujságot olvasó, vagy egyelőtte nem teljesen világos kifejezés, vagy előtte ismeretlen földirati, vagy történelmi adatra nézve bővebb felvilágosítást kíván.

Majdnem félszázad óta ismervén a mi irodalmi és könyvkiadói viszonyainkat, jól tudom, hogy még azon esetre is, ha, amit hiszek és remélek, az Önök Lexikona a közönség részéről a részvét azon mértékével találkozik, melyet bőven megérdemel, hogy mondjam még akkor is a munka kiadása a Pallas társaság részéről igen tetemes anyagi áldozattal jár, melyért önöket nemcsak az első, hanem még talán egy második, vagy harmadik kiadás sem fogja kártalanítani. De szolgáljon önöknek megnyugtatóul annak tudata, hogy Önök ez óriási munka beltartalma által a magyar közönséget, annak pompás, igazán művészies kiállítását által pedig az egész művelt világot meggyőzték arról, miszerint Magyarország még ily munkának is úgy szellemi, mint anyagi előállításában felveheti a versenyt bármely más nemzettel, ahol ily vállalatok még anyagilag is tetemes haszonnal járnak, másfelül pedig az, hogy a magyar kultúrának megbecsülhetetlen és a nemzet részéről soha eléggé nem kálálható szolgálatot tettek.

Ha Önök azt hiszik, hogy a hazai irodalom egy veteránjának ezen önzetlen ítélete, mert nagy sajnálatomra én magam nem tar-

tozom a Lexikon munkatársai közé, a magyar olvasó közönség előtt bármily csekély értékkel bírhatna ezen igénytelen soraim közzététele ellen semmi kifogásom nincsen.

Budapest, 1897. év december hó 30-án.

Fogadja igaz tisztelem kifejezését.

Dr. Falk Miksa.

Utószó.

Mély hálával vagyok eltelve, mert befejezve látom azt a vállalkozást, mely sokak véleménye szerint annyira fölmulta a hazai viszonyok mértékét, hogy az ügy legjobb barátjai is féltették, intették tőle magát a vállalkozót.

A Pallas Nagy Lexikonának legutolsó levele is megvan és a munka egészben csaknem egy negyedével mulja fölül azon arányokat, amelyeket részint elbírhatalan nagyoknak, részben megközelíthetetlennek ítélték azok, akik ebben a dologban szakértők.

Az ime befejezett vállalkozást a legteljesebb anyagi és erkölcsi felelősség tudatában indítványoztam és kezdeményeztem, de egyszersmind a legteljesebb bizalommal a magyar olvasó tanulni vágyó közönsége iránt. Tudtam, hogy a Pallas Nagy Lexikona megtalálja azt, — aki oly régen és oly nehezen várja, — a művelt magyar olvasót. Hittem és biztam, mert láttam a magyar műveltség nagy erősödését, példátlan recipiáló képességét, áldozatkésztségét és biztos ítéletét, amelylyel meg tudja különböztetni igazi lelki szükségseit. Ma pedig látom és vallom: hogy a magyarság, mint könyvvevő közönség is aránylag elől áll a nagy nemzetek között, csak a szükséges, hasznos, jó könyvvel forduljanak hozzá.

Amidőn mély hálát érzek a közönség iránt, hálám, köszönetemet és nagyrabecsülésem mindenekelőtt a Pallas Nagy Lexikona szellemi megalkotóival szemben tartozom leróni.

A közönség ereje és pártfogása, társaságom anyagi áldozata és bátorsága mind hiába lett volna, ha nem sikerül megtalálnom a szerkesztőt és a szerkesztőset, a Lexikon munkatársait, az élő és aktív magyar tudományosságot, amely mint egy hatalmas, érett, kész és pontos szervezet munkálkodott. Csudálkozással néztem működését és életem egyik nagy gyönyörűsége, hogy társaságom szolgáltatásban nekem jutott a szerenese ama nagy-szerű munkásságnak megadni a materiális eszközöket, hogy a nyilvánosság elé az én kezdeményezésem hozta a Pallas Nagy Lexikonát.

E nagy könyvért legyen a dicsőség az egész magyar művelődésé és legyen belőle okulása és öröme minden írástudó magyarnak.

Budapest, 1897. Karácson havában.

Gerő Lajos dr.,

a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság igazgatója.

CSARNOK.

Gyilkos idealizmus.

Írta: Baltazár D.

(Folytatás.)

Mindenik lap Zach László felirással hozza vezérezikkét s benne szaktekintélyek, nagynevű kritikusok egymást felülmulva elragadtatással ünneplik a tudósvilág tüményszerű alakját, ki az aztes liberales közül egyszerre háromnak Istentől avatott nagy mestereként lép a tudomány és költészet hallhatatlan képviselőinek sorába. A Szondy Piroska név magyarázatával azonban mindenik lap adós maradt. Sejtelmem támadt; ez az a nő kinek a levele megölt egy példányszerű embert s három hatalmas művet három év alatt megterem-

tett. Nem tudtam örülni a László colossalis sikerének, sőt balsejtelmeiktől gyötörve siettem lakásomra; a vér meghűlt bennem, mikor lakásom kapuja alatt a néma komornyik fogadott arozán leirhatatlan aggodalommal s kezében gyászszegélyű levélkével. Kinzó nyugtalansággal töröm fel s olvasom: „Számításom szerint, ami nem igen szokott esalni a mai nap lenyugtával én is örök nyugalomra térek. Utolsó kérésemet szeretném veled közölni. Siess, mert a halál is siet.”

Nem emlékszem jól, hogy jutottam el házához: csak az első fekete szoba halotti csendje térített magamhoz; másik pillanatban már ott voltam a haldokló ágya mellett, ha egy szobrász a megtestesült kiszívást akarná megörökíteni jöjjön el egy ilyen haldoklóhoz mintát venni. Szemei le voltak csukva; de amint belépésem halk zaja füléhez jutott felemelkedtek lassan, mint a koporsó fedele. Karjának egy lankadt mozdulatával értésemre adta, hogy megakarja fogni kezemet. A nemes jobbot megragadtam utólszor; mire egy mosoly vonult el ajkain, mely a keserűség árjában született s ott is fult el megint. A fájdalom éles késével metszett be lelkem közepébe e mosoly, kiontva onnan a szánakozás tengerét. Aztán megszólalt még utólszor a kedves hang busan esendesen, mint a lélekharang:

„Végre elértem az utolsó stációhoz; eddig elhordtam szívem nehéz keresztjét, most összerokadtam alatta, tehát összetört testemmel együtt itt hagyom; én pedig a lélek romolhatatlan ruházatában felszállok a legmagasabb törvényszék elé, hogy számon kérjem a bünt, melyért végig bűnhödtem férfikorom legszebb éveit. A mivel az emberiségnek tartoztam, le van róva talán azóta már dicsőséggel övezte is körül érette nevem; a korszort már nem homlokom, hanem koporsóm és sirom fejfája kapja. Ennek így kellett lenni. Es most édes barátom hallgasd meg hozzád intézendő utolsó kérésemet. Hagyatékomat szolgáltsd át édes jó anyámnak, ki ellen nagyot vétkeztem, mert az ő szeretetében szívem fájdalma nem talált kiengesztelést. Azt a képet, ott íróasztalomon, helyezd halotti párnám alá, hadd porladjék el testemmel együtt, melyet megölt. Ezt a levelet pedig add át Szondy Piroskának, szent kötelességül hagyván meg, hogy akkor bontsa fel, majd ha halálát természet szerint közeledni érezi. És most fogdd le fáradt szempilláimat; mert többé nem fognak felnyitni sohasem.”

Poe Edgárd fekete hollója meglebentette fáradt szárnyait s a pessimisták sötét jelszavát rémesen kirogta tovább; künn a halálmadár vészes rikoltását vadul kapta el a téli szél, a halál hideg elfutárja és bekacagta a kémények fekete nyílásain, utczák sikátorán gazdájának új diadalát.

Még egyet-kettőt dobant a zaklatott sziv s aztán lassanként elhalt a verés, mint a tengerbe dobott kő után az utolsó hullámfodor.

Ebben a pillanatban feltárult az ajtó, szétszórt hajfürtökkel, zilált ruházatban ott állt előttem a madonna kép élő hasonmása: Szondy Piroška. Nem szóltunk egy szót sem. Ő odaborult a kiszívott férfi hideg kebelére és lecsókolta azt a két könyvecsképet, melyet ő fakasztott s mely talán ő reá várt ott a kiégett szemekben, mint a diadalmaskodó bánat két utolsó hirnöke. — Ott zokogtunk mindketten egymás mellett; megbocsátottam neki, látva őrvöngő fájdalmát; de nem tudtam ellent állani, hogy pár szemrehányó szóval ne illessen.

„Asszonyom, nézze itt fekszik meghalva érzéketlenül az idealizmus; Oh! küld az Isten a földre időnként messiásokat, de nem adja velük az isteni hatalmát, mint egy szülött fiával tevő. Végig vezeti őket a dalorosa vián fel a Golgozáig, ott

végig foly vérük az emberi félreértés és könnyelműség keresztjén; de a nagy-péntekkel itt a földön be is zárul a tragédia; husvét csak a tulvilágon leszen. Itt fekszik az idealizmus keresztire feszített messiása, hogy megbocsátott-é mindenkinek, majd őn fogja megmondani, ha ezt a levelet fölbontja, mikor életének végét természet szerint közeledni érezi.”

Örvöngő vágygallyal kapott a levél után s kezdte felszaggatni széléit, kezét megfogtam visszatartoztatva:

— Asszonyom a kiszívottak kívánsága parancs, mi szent kötelességet von maga után, a levél felbontásának időpontjára ujjal figyelmeztetem.

(Vége köv.)

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „Közgazdaságbank részv. társaság” közlése. 1897. jan. hó 12-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	121.—	121.50
„ vasuti beruházásiköt. 4%.	—	120.50	121.50
„ koronajárdék 4%.	—	99.60	100.10
„ regále vált. köt. 4%.	—	101.25	102.—
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	121.25	121.75
Egységes államkötvény 4%.	—	102.25	102.75
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	140.—	141.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	382.75	383.25
Osztrák hitelbank részvény	—	355.80	356.—
Magyaripar-éskeresk. bank. r.	—	105.—	106.—

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	123.75	124.75
3%-os	103.25	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%.-os	118.—	119.—
Magyar vörös keresztorsjegy	9.75	10.25
Osztrák	—	19.50
Olasz	—	11.75
Bazilika sorsjegy	—	6.60
Jó-sziv	—	3.80

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	—	—	5.67	5.75
20 márkás arany	—	—	11.74	11.78
20 frankos arany	—	—	9.51	9.55
1 Sovereigns	—	—	12.—	12.04

Budapesti gabona-tőzsde.

I. Készárú-üzlet.

1898. jan. 11-én.

Buzát ma jól kínáltak, a kereslet korlátolt volt. — Elkelt esőndes irányzat mellett 10.000 mm. 5—10 krral olcsóbb áron.

Egyébb gabonaművekben gyöngye volt a forgalom változatlan áron, gyenge hozatal következtében az irányzat szilárd.

Eladtak:

Buza. Tiszavidéki. 300 mm. 77.5 k. 13.— forinton, 100 mm. 76.5 k. 12.90 forinton, 500 mm. 76.5 k. 12.65 frton, 100 mm. 75 k. 12.65 frton, mind három bónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat lanyha volt, és mérsékelt forgalom mellett az árak kissé emelkedtek.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.	
Buza szeptemberre	9.33—9.35
„ márcz.—ápr.	11.91—11.92
Rozs márcz.—ápr.-ra	8.68—8.70
Tengeri máj.—jun.-ra	5.29—5.30
„ deczemberre	—
Zab márcz.—ápr.-ra	6.32—6.34
„ januárra	—

Délután 4 órakor zárlat:

Buza tavaszra	11.90—11.91
„ őszre	9.33—9.34
Rozs tavaszra	8.69—8.71
Zab	6.34—6.35
Tengeri máj.—jun.	5.26—5.30
Repcze augusztusra	12.—12.10

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 102. Páros bérlet 82. sz.

Ma, szerdán, 1898. évi január hó 12-én
ujdonságul, először:

Huszárosan!

Eredeti operette 3 felvonásban, szövegét írta
Rónaszéki Gusztáv, zenéjét szerz.: Barna I.

Személyek:

D'Avancourt marquisné	Locsarekné S.
Adrienne, leánya	Serfőzy Zsenni.
Vicomte Hyppolite	Szentes János.
Gróf Haday, huszárcapitány	Bekési Gyula.
Báró Hauptdegen, kadét	Rubos Árpád.
Szikra trombitás	Püsgöky Imre.
Simplicius, udvarmester	Sziklay Miklós.
Maglon, cseléd	F. Kállai Lujza.
Peppo, majeros legény	Karaes Imre.
Juika, szakácsné	Csügényi Vilma.
Huszárok, inasok, nép.	Történik Párisban, 1815-ben.

Holnap esütörtökön, 1897. évi január hó 13-án
másodszor:

HUSZÁROSAN

Operette.

Szerkesztői üzenet.

N. S. Tényleg vannak esetek, amelyek arra kényszerítik az újságot, hogy egyeseknek ne tessék, mivel a közérdek néha az egyesek ellen van. Otrombaság volna ilyenkor belevonni az újságíró személyét. A tudatlanság, talán a tévedés is kifigurázható, de nem az ember, a szerkesztőség egyszerű robotosa. Abban igaz van, amint gyakran föl is emlegetik, hogy az újság hatalom, továbbá erkölcsi súly valami. Am a lapnak csak akkor lehet morális sulya, ha becsé, értéke van, ha egymáshoz nőtt ő meg a közönsége. A magyar hírlapíróknak a kiadókkal együtt vállaltatva kell törekedniök, hogy a magyar sajtó minden olyan organuma, amely egymagában, vagy több társával együtt naponkint tolmácsolja egy város véleményét, rész-süljön a kellő megbecsülésben. Az újság (mindig az „újság” szavat megérdemlő és nem önző érdekek istápolására készült nyomtatott papirost érték e név alatt) mihelyt oly személyeskedésre alapítja a lételet, amelyvel koronkint botrányokat, sőt zavarokat idéz föl a társadalomban, megszűnik a szó szoros értelemben vett újság lenni és míg egyrésztől árt önmagának, kiszámíthatatlan károkat okoz a sajtónak is, megbénítván azt haladásában, tisztességes kifejlődésében. Minden újság annyit ér, amennyire a társadalom becsüli. Ez a becsülés kvalifikálja az értékét. Nem az egyes ember nézete mérvadó itt, mert, ha X. urról megírjuk, hogy csalárd módon bukkott, bizonyára ellensége lesz a lapunknak, holott a lap csak kötelességét teljesíti, ha beszámol a társadalom életének minden jelentősebb fázisáról. — Azt kérdezi még, hogy milyen a jó lap? Tessék elhinni, hogy amint az élet nem más, mint az egymás ellen vívott érdekek harszása, aszerint nem mások a lapok sem. Küzdés és küzdés minden áron ezért a timesi magaslaton álló elismerésért: szigorúan tisztességes, izléssel és érdekesen írt lap! Nálunk mindez csak embryo. Ha a harmadik faluba megyünk valamely dologért, nem mulaszthatjuk megírni, hogy e cikkk „kiküldött tudósítónktól” való. A New-York Herald, a Times régi versenytársa, amely Amerikában jelen meg s Párisban külön szerkesztőséget tart, szintén kiküld egy újságíró: Stanleyt, másfélmillió dollár költséggel Afrikába, hogy keresse föl Livingstonét. Nos, hát ez meg van nálunk kicsibe. Csakhogy a magyar Stanleyek apró hírek után futkorásznak, de szintén ozzállal, hogy megismertessék a századvégi magyar társadalom minden apró-cseprő baját, kívánságait, a jó tulajdonságait és a hibáit. Tényleg égető szükség van arra, hogy e dolgokat megbízható emberek tiszta tollal jegyezze le.

Nyilttér.

!! Pálmay Ilka jön!!

A világhírű diva Pálmay Ilka

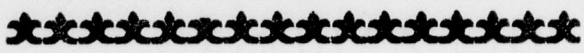
egyetlen dalestélye

1898. január 20-án esti 8 órakor a BIKÁ szálloda disztermében.

Helyárak: Páholy 12 frt, Ülőhely az I. sorban 4 frt, a II. III. sorban 3 frt, a IV. V. VI. sorban 2 frt, a VII. VIII. sorban 1 frt, állóhely 50 kr.

Előjegyzések **László Albert** könyvkereskedésében eszközölhetők.

!! Pálmay Ilka jön!!

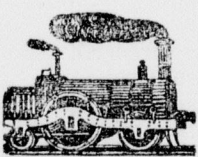

Előleges jelentés.

Tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki közönséget, hogy az eddigi bizományi viszonyt Michelstädter E. és H. gyárosokkal megszüntettem és február hó folyamán saját 1875. óta bejegyzett cégem alatt egy most már minden tekintetben, ugy a legkényesebb, mint a legszerényebb igényeknek megfelelő, városunk és környékének valóban hízagpótló fővárosi mintára berendezett **czipő üzletet** nagyban és kicsinybeni eladásra nyitok.

Tisztelettel

Baum Miksa.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1897. október hó 1-től
— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen—Budapest (M. áll. v.-tól.)			
Debreczenből indul	Vonat	Érkezik	
P.-Ladány* - - - 12. déli	Vegyesvonal	1.28 délután	
P.-Ladány - - - 3.48 délután	Tv. sz. sz.	5.24 délután	
P.-Ladány - - - 8.15 este	Személyvonal	9.45 este	
Budapest - - - 8.58 reggel	Gyorsvonal	1.00 délután	
Budapest - - - 12.36 délután	Személyvonal	8.10 este	
Budapest - - - 10.37 este	Személyvonal	5.45 reggel	
Debreczen—M.-Sziget			
Szentkér - - - 5.28 reggel	Személyvonal	1. - délután	
M.-Sziget - - - 3.05 reggel	Személyvonal	9.50 délután	
M.-Sziget - - - 4.07 délután	Személyvonal	11. - este	
M.-Sziget - - - 6.59 délután	Gyorsvonal	11.40 este	
M.-Sziget - - - 7.58 este	Tv. sz. sz.	8.08 reggel	
Debreczen—Szerencs			
Szerencs - - - 8.25 reggel	Személyvonal	11.20 délután	
Szerencs - - - 4.02 délután	Személyvonal	7.07 délután	
Szerencs - - - 8.10 este	Személyvonal	11. - este	
Debreczen—Füzes-Abony			
Füzes-Abony - - - 4.42 reggel	Vegyesvonal	10.24 délután	
Füzes-Abony** - - - 4.12 délután	Vegyesvonal	7.50 délután	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértess			
N.-Léta—Vértess - - - 8.35 reggel	Vegyesvonal	10.46 délután	
N.-Léta—Vértess - - - 4.17 délután	Vegyesvonal	6.20 délután	
Debreczen—Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök			
B.-Szt-Mihály - - - 5.28 reggel	Vegyesvonal	8.56 reggel	
B.-Szt-Mihály - - - 8.54 délután	Vegyesvonal	6.32 délután	

* Minden kedden
** Csak Tisza-Füze

Bérekocsik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Naprakörre:		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszáma:		
Fél órára	40	30
1/4 órára	30	20
Egy egész órára	30	20
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért:		
Megállapodás és visszamenet nélküli a város sorompóin belül.	50	30
IV. Meghatározott járatok:		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végítességek a templombau történik.		
A temetőbe ki és vissza	2	1.40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1.20	80
A színházba menet	60	40
A színházról jövet	80	60
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
Éjjel menet vagy jövet kézi táskával	80	60
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 kr. díj jár.		
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, csukor-gyár, légszesz-gyár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Külső barom- és lövésártérre oda és vissza egy órai várakozással	1.20	90
Minden következő órára	40	30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet 1 órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítotnak.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

KÁVÉ

közvetlen behozatala.

A legnemesebb fajokban feltűnő olcsó árak mellett, Szótküldés 5 kilós csinos zsákokban teljesen elvámolva és bérmentesen szállítva az ország összes postaállomásaira.

	kilója
Santos természetes, tisztított, igen jó ízű	1.35
Rio láve nagyon szép, jóízű s igen ajánlható	1.48
Salvadore igen erőteljes, kiadó, tiszta ízű	1.62
Nyungatindai finom, egyenlő apró szemű zamatos	1.72
Guatemala finom, igen szép erős	1.75
Jamaika kiváló finom faj, igen jóízű erőteljes	1.85
Portorico finom közepes szemű, világos	1.90
legfinomabb, erős, nagy szemű	1.95
Ceylon igen nemes faj, nagyon erős	1.95
Kék java egész nagy szemű különlegesség	2.12
Cuba apró szemű, finom	1.75
közepes szemű, finomabb	1.85
nagy szemű, még finomabb	1.95
egész nagy szemű, legfinomabb	2.12
Arany java valódi, sárga, zamatos enyhe ízű	1.95
Mocca, valódi arabiat, apró szemű	2.00
Gyöngy nagyon szép, igen finom faj, erős	1.85
nagyszemű, legfinomabb, nagyon erős	2.12

A kávék kiválasztására különös gondot fordítok és a legolcsóbb fajt is egészen nyugodtan ajánlhatom s felelek azok tökéletes jóságáért.

Mivel üzletem szigorú alapelve a szolid, igazságos és lelkiismeretes vezetésen alapszik, így bízom a tisztelt közönség szives támogatásában, hogy b. rendelvényeivel a Trieszti, Hamburgi és Altonai üzégek helyett inkább engem tisztel meg.

Levelezéseknél pontos címet és az utolsó posta megjelölését kérem.

GÁL JÁNOS Fiume.

A Tóty örökösök közös tulajdonát levő következő ingatlanok, u. m.:

1. A debreczeni 2477. sz. tjkvben foglalt 1783 sorszámú ház utáni, mintegy 12 hold onodóli föld.
2. Az ugyanazon számú tjkvben foglalt, mintegy 18 hold tanyaépületekkel ellátott ujcstásu föld.
3. Az ugyanezen és a 3729. számú tjkvben foglalt s pajtával ellátott, mintegy 2000 négyszögöl területű postakerti szőlő.
4. A h.-büszörményi 13787. számú tjkvben foglalt, mintegy 78 hold tagosított réti föld, és
5. A h.-büszörményi 41. sz. tjkvben foglalt pajta és pinczével ellátott homokkerti szőlő

eladók.

Értekezhetni Debreczenben, az örökösök megbízottja: Dr. Megyery Pál ügyvéddel, Széchenyiteza 1778. sz. alatt. 1181—0 3

Debreczeni Asztalos-társulat.

A debreczeni asztalos társulat áruló helyiségében

(Kereskedelmi Akadémia alatt. A református nagytemplom mellett) földszinti bolthelyiségében jobbról és balról dus választékban készletben kaphatók a legegyszerűbb és legdiszesebb butorok: **jutányos árakban**, melyek tartósság tekintetében is felülmulthatatlanok, mivel **saját műhelyünkben** őrizetünk és felügyeletünk mellett készülnek.

Raktáron vannak:

Konyha-berendezések, cselédszobák, mindenféle festett butorok, matt és fényezett szobaberendezések, u. m. ebédlő-, háló- és előszobák, kárpitos munkák plüssből és szövetből választás szerint a legjutányosabb árakon kaphatók.

Ezen kívül **hajlított és nád ülésű székek, ruhafogasok, íróasztalok, függöny-tartók, divánok** nagy választékban, szóval e szakmába vágó mindenféle butorok, **szoba- és kávéház berendezések, iroda felszerelések** mind megrendelhetők és a **legrövidebb idő alatt elkészülnek.**

Ezen diszesen és mesterileg elkészített butorok, a debreczeni asztalos társulat helybeli tagjai által készítettnek s melyeket a legmelegebben ajánlhatunk mindenki figyelmébe.